
In memoriam

Eduardas VODZINSKAS
1928 07 08–2002 09 21

Šių metų rugsėjo 21-ąją, eidamas 75-uosius metus, staiga mirė ilgametis Geologijos instituto vyresnysis mokslinis bendradarbis, gamtos mokslų daktaras Eduardas Vodzinskas – plačių mokslinių ir visuomeninių interesų žmogus, jaunųjų geologų sąjūdžio organizatorius ir jo siela, aistringas savo specialybės ir krašto patriotas.

E. Vodzinskas gimė 1928 m. liepos 8 d. Kaune. 1945–1946 m. Vorkutlage (Komijos ATSR) kaip politinis kalinys dirbo angliakasiu. Grįžęs į Lietuvą, dirbo Kauno remonto fabrike šaltkalviu, sandėlininku, įrankininku ir kartu mokėsi Kauno miesto suaugusiųjų vidurinėje mokykloje, kurią baigė 1952 m. Vėliau studijavo Vilniaus valstybiniame universitete, kur 1957 m. įsigijo inžinieriaus-geologo specialybę. Nuo 1957 m. iki išėjimo į pensiją (1994 m.) dirbo Geologijos (nuo 2002 m. – Geologijos ir geografijos) institute. 1970 m. apgynė disertaciją „Šiaurės Lietuvos viršutinio devono dolomitas“, įgydamas geologijos ir mineralogijos moks-

lo kandidato laipsnį (1993 m. nostrifikuotas gamtos mokslų daktaru). 1971 m. jam suteiktas vyresniojo mokslinio bendradarbio vardas. Apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino 1-ojo laipsnio medaliu (1999), Lietuvos Respublikos Prezidento padėka (1997), Švietimo ir mokslo ministerijos padėkos raštais.

Svarbiausi darbai: monografija „Lietuvos TSR karbonatinė žaliava (dolomitas)“ (1969), straipsniai apie Lietuvos nuosėdinių uolienu (gipso, anhidrito, dolomito, silicito, kreidos ir kt.) litologiją ir panaudojimą, apie karbonatinių ir mišrių uolienu klasifikavimą, apie smegduobes, gamtos paminklus (Skalių kalną, Žalsvąją ir Lino versmę), taip pat Trakų ežeryną, Gedimino kalną Vilniuje, apie akustines smėlio savybes ir kt.

Kas dirbo kartu su Eduardu, pažino jo maksimalizmą ir nuoseklumą įgyvendinant savo siekius, jo įsipareigojimą sau, nuolatinį gyvenimą tuo, ką jis pats ar likimas jam būtų užkrovęs. Vienodai atkakliai ir pedantiškai jis kaupė sėklas ir augino pažinimo medį – daug medžių: ar tai būtų viso pasaulio smėlio pavyzdžių kolekcija, ar litologinių-paleogeografinių žemėlapių pradinių duomenų sisteminimas, ar lietuviškų geologijos terminų žodynas.

Eduardas buvo apsigimęs pedagogas. Būti kartu su jaunimu, studentais (vienuolika metų dirbo valandininku Vilniaus pedagoginiame institute) jam buvo atgaiva ir sielai, ir kūnui. Todėl tikriausiai neatsitiktinai buvo jaunųjų geologų sąjūdžio pradininku, organizatoriumi ir metodu vadovu.

Kolegos ir draugai pažino dar vieną Eduardo pomėgį ir talentą – eilėmis pasveikinti draugus, išryškinant kiekvieno charakterio bruožus, visada palinkint ką nors gražaus ir prasmingo. Dukros Audronės rūpesčiu tuos proginus eilėraščius išvydome knygutėse „Geru žodžiu“ (1996 m.) ir „Tavo šventei“ (2001 m.). „Geologijos akiračiuose“ pristatydamas pirmąją knygutę, kurso draugas prof. Vytautas Juodkazis klausė: „Kas parašys odę Eduardui Vodzinskiui?“ Ta odė – jo paties eilės, kaip ir posmas, skirtas savo mokytojui profesoriui Juozui Dalinkevičiui:

Darbų turėjau begaliniai.
Galbūt ne viską padariau.
Jei liko pėdsakas gimtinėj,
Ne veltui žemėj gyvenau!

Atrodydavo, kad Eduardui nėra neįveikiamo darbo, nepakeliamos kerno dėžės ar spintos, kad dar paaugliu pabuvojęs Gulago anglies šachtoje ir dvasiškai nei fiziškai nepalūžęs yra nepažeidžiamas ir ištvermingas lyg kupranugaris, tačiau gyvenimo įvykiai ir pastangos įveikiant kliūtis paliko savo randus širdyje. Prieš aštuonerius metus mūsų širdies chirurgų prikeltas naujam gyvenimui Eduardas vėl prisiminė savo darbus, pareigas ir pomėgius. Aštrų neuilstančio tyrinėtojo žvilgsnį liudija ir vienas paskutinių Eduardo straipsnių „Geologijos akiračiuose“ (1998 Nr. 1) apie Abromiškių apylinkės kraštovaizdį, jo kaitą ir įdomius žmones, sutiktus tose apylinkėse. Net gydydamasis Abromiškių reabilitacijos centro ligoninėje jis išliko savimi – įžvalgiu gamtos ir gyvenimo tyrėju, metraštininku.

Ir jokio atbulinio bėgio. Tik neseniai matėme jį Ignoto Domeikos konferencijoje ir ekskursijoje, o likus dviem dienom iki lemties valandos jis dar stovėjo protesto mitinge prieš Lietuvos energetikos išpardavimą.

Estijos, Latvijos ir Lietuvos stratigrafinės konferencijos (2002 09 23) dalyviai pamatys tik Eduardo nuotrauką, daugelis prisimins jo draugišką šypseną, pasakojimus apie Vilniaus architektūrą, nuostabiai perskaitytą miesto gyvenimą Petro ir Povilo bažnyčios skulptūrose, prisimins ir tylų, švelnų jo harmonišką garsą prie gėstančio geologų ekskursijos laužo.

Šiandien jau tik prisiminsime...

Dr. Vytautas Narbutas
Dr. Vita Rasteniėnė

Eduardo Vodzinsko mokslinių darbų bibliografija (sudarė pats autorius)

1. Vodzinskas E. 1960. Vilniaus miesto Gedimino kalno geologiniai ir geomorfologiniai bruožai. *Geografinis metraštis*. 3. 111–135 (6 brėž., 5 fotogr.).
2. Vodzinskas E. 1961. Karstinis procesas po Biržų pilies rūmų pamatais. *Geografinis metraštis*. 4. 127–137 (2 brėž., 4 fotogr.).
3. Vodzinskas E. 1962. Trakų ežerono kilmės ir raidos bruožai. *Geografinis metraštis*. 5. 197–222 (5 brėž., 10 fotogr.).
4. Linčius A., Tarvydas R., Usonis M., Vodzinskas E. 1963. Kai kurie duomenys apie viršutinio permio sulfatų storumę Pietų Pabaltijyje. *Lietuvos geologijos klausimai*. Vilnius. 545–568 (5 brėž., 10 fotogr., 2 lent.) [Knygoje (rusų k.): Voprosy geologii Litvy].
5. Vodzinskas E. 1963–1964. Trumpos pastabos apie Vilnios žemupio raidą priešistoriniu ir istoriniu laikotarpiu. *Geografinis metraštis*. 6–7. 15–20 (1 brėž.).
6. Vodzinskas E. 1963–1964. Apie dolomito sluoksnius ir jų reikšmę dabartinio reljefo susidarymui Šiaurės Rytų Lietuvoje. *Geografinis metraštis*. 6–7. 5–14 (2 brėž.).
7. Vodzinskas E. 1966. Obrazovanije dolomitovoj muki i razdolomičennyh porod v dolomitach Litvy. *Litologija i geologija poleznych iskopaemyh Južnoj Pribaltiki. Trudy Instituta geologii*. 3. 45–55 (rys. 3). (rusų k.)
8. Vodzinskas E. 1966. Silicity v verchnedevonskych otloženijach Litvy. *Litologija i geologija poleznych iskopaemyh Južnoj Pribaltiki. Trudy Instituta geologii*. 3. 57–67 (rys. 3).
9. Vodzinskas E. 1966. Verchnedevonskije dolomity Severnoj Litvy. *Litologija i geologija poleznych iskopaemyh Južnoj Pribaltiki. Trudy Instituta geologii*. 3. 69–88 (rys. 7).
10. Vodzinskas E. 1967. Kai kurios pastabos apie Šiaurės Lietuvos karstines įgriavas ir jų susidarymą. *Geografinis metraštis*. 8. 161–167 (2 brėž.).
11. Vodzinskas E. 1967. Šiaurės Lietuvos dolomitas ir jo panaudojimo galimybės. *Geografinis metraštis*. 8. 169–210 (14 brėž.).
12. Vodzinskas E. V. 1968. Nekotorye osobennosti zaleganija dedolomitov vo franskich otloženijach Severnoj Litvy. *Materialy naučnoj konferencii molodych učenyh geologov Litvy*. Vilnius. 63–64. (rusų k.)
13. Vodzinskas E. 1968. Apie viršutinio devono uolienų storių kitimus Šiaurės ir Vakarų Lietuvoje. *Geografinis metraštis*. 9. 167–175 (8 pav.).
14. Vodzinskas E. 1968. Trumpos pastabos apie žemės paviršiaus kitimą Raudonės pilies teritorijoje. *Geografinis metraštis*. 9. 177–181 (2 pav.).
15. Vodzinskas E. 1969. O nekotorych raznovidnostjach dedolomitov i ich obrazovanii v franskich otloženijach devona Litvy. *Materialy 3-jej naučnoj konferencii molodyh geologov Belorussii*. Minsk. 284–286. (rusų k.)
16. Vodzinskas E. V. 1969. O nekotorych litologičeskich osobennostjach, obuslavlivajuščich mechaničeskiju pročnostj dolomitov. *Materialy 2-oj naučnoj konferencii molodyh učenyh geologov Litvy*. Vilnius. 82–84. (rusų k.)
17. Vodzinskas E. V., Kadūnas V. B. 1969. Karbonatnoe syrje Litovskoj SSR (dolomity i izvestniaki). *Trudy Instituta geologii, vypusk 13*. Vilnius. 200 s. (rys. 69, tabl. 40). (rusų k.)
18. Vodzinskas E. V. 1970. Raspredelenie malych elementov v melovyh mergeliach Litvy. *Programma i tezisy dokladov seminara „Malye elementy i ich raspredelenie v osadočnyh porodach Pribaltiki i Belorussii“*. Vilnius. 38–39. (rusų k.)
19. Narbutas V., Baltakis V., Vodzinskas E., Kadūnas V., Mikaila V. 1970. Kriterii prognozirovanija mestoroždenij poleznych iskopaemyh Južnoj Pribaltiki. *Tezisy dokladov 7-oj konferencii geologov Pribaltiki i Belorussii*. Tallin. 259–262. (rusų k.)
20. Vodzinskas E. 1971. Dedolomito paplitimas Lietuvos viršutinio devono dolomito storumėje. *Pietų Pabaltijo perspektyvios mineralinės žaliavos. LGMTI darbai*. 18. 53–59 (2pav.).
21. Vodzinskas E. 1971. Lietuvos kreidos mergelis ir jo panaudojimo galimybės. *Pietų Pabaltijo perspektyvios mineralinės žaliavos. GMTI darbai*. 18. 67–85 (12 pav., 4 lent.).
22. Narbutas V., Vodzinskas E. 1971. Dolomitas – lietuviškas apdailos akmuo. *Pietų Pabaltijo perspektyvios mineralinės medžiagos. LGMTI darbai*. 18. 95–112 (4 pav., 2 lent.).
23. Vodzinskas E. 1973. Izmenčivostj sootnošenij sostavnyh častej dolomitovyh porod, obuslovlennaja vtoričny mi izmenenijami. *Materialy 3-ej naučnoj konferencii geologov Litvy*. Vilnius. 75–77 (tabl. 1). (rusų k.)
24. Vodzinskas E. V. 1973. O vključenijach piritu v verchnedevonskich dolomitach Severnoj Litvy. *Materialy 3-ej naučnoj konferencii geologov Litvy*. Vilnius. 77–80. (rusų k.)

25. Vodzinskas E. 1973. Dolomito klodų natūralus susiskaidymas į blokus Šiaurės Lietuvos karjeruose ir atodangose. *Lietuvos geologų 3-iosios mokslinės konferencijos medžiaga*. Vilnius. 100–102.
26. Vodzinskas E. 1974. Mikroelementų pasiskirstymas Šiaurės Lietuvos viršutinio devono dolomito kloduose. *Geografinis metraštis*. 13. 263–269 (2 lent.).
27. Linčius A., Vodzinskas E. 1975. Instrukcija geologijos terminų kortelėms užpildyti. Vilnius, LGM TI. 20 p.
28. Vodzinskas E. V. 1975. Osobennosti zaleganiya verchnedevonskich dolomitov stipinajskoj svity. *Novišije rezultaty issledovaniy po geologii Litovskoj SSR (Tezisy dokladov 4-oj naučnoj konferencii geologov Litvy)*. Vilnius. 21–22. (rusų k.)
29. Vodzinskas E. 1975. O vlijanii litologičeskich svojstv verchnedevonskich dolomitov Litvy na kačestvo oblicovočnych plit. *Novišije rezultaty issledovaniy po geologii Litovskoj SSR (Tezisy dokladov 4-oj naučnoj konferencii geologov Litvy)*. Vilnius. 81–82. (rusų k.)
30. Vodzinskas E. V., Koševaja V. L., Jurgaitis A. A. 1975. Ocenka perspektivy poiskov dolomitov i peščano-gravijnogo materiala v Litovskoj SSR. *Novišije rezultaty issledovaniy po geologii Litovskoj SSR (Tezisy dokladov 4-oj naučnoj konferencii geologov Litvy)*. Vilnius. 105–106. (rusų k.)
31. Vodzinskas E. 1976. Dolomito panaudojimas Lietuvoje. *Geografinis metraštis*. 14. 83–88 (3 pav.).
32. Vodzinskas E. V. 1977. Voprosy primenenija i klassifikacii verchnedevonskich dolomitov Severnoj Litvy kak prirodnych oblicovočnych kamnej. *Litologija i poleznye iskopaemye paleozojskich otloženij Pribaltiki*. Ryga. 175–181 (tabl. 5). (rusų k.)
33. Vodzinskas E. V., Šimkevičius P. J. 1977. O desulfidizacii dolomitovyh porod. *Materialy seminara „Opyt izučeniya vtoričnyh izmenenij v karbonatnyh porodach Pribaltiki i Belorussii“*. Tallin. 35–36. (rusų k.)
34. Vodzinskas E. 1977. Okremnenie verchnedevonskich dolomitovyh porod Litvy. *Materialy seminara „Opyt izučeniya vtoričnyh izmenenij v karbonatnyh porodach Pribaltiki i Belorussii“*. Tallin. 42–44. (rusų k.)
35. Vodzinskas E. 1979. Žemės terminų klausimai. *Geografinis metraštis*. 16. 195–186.
36. Vodzinskas E. 1979. Nuo drumzlių iki uolienu. *Geografinis metraštis*. 16. 186–188.
37. Vodzinskas E. 1979. Smegduobė. *Geografinis metraštis*. 16. P. 188.
38. Vodzinskas E. 1979. Mečislovas Martinaitis. *Geografinis metraštis*. 16. 195–197.
39. Vodzinskas E. 1979. Šiaurės Lietuvos karjerų panaudojimo perspektyvos. *Geografinis metraštis*. 17. 137–142 (1 pav.).
40. Vodzinskas E. 1979. Skalių kalnas – geologinis gamtos paminklas ir jo sutvarkymas. *Geografinis metraštis*. 17. 147–153 (2 pav.).
41. Vodzinskas E. 1979. Valerijai Čepulytei 75. *Geografinis metraštis*. 17. 231–232.
42. Vodzinskas E. 1980. Gipergennyje processy v dolomitach stipinajskoj svity verchnego devona Litvy. *Etapy postsedimentacionnyh izmenenij v osadočnyh kompleksach Južnoj Pribaltiki i ich indikacija*. Vilnius. 69–76. (rusų k.)
43. Vodzinskas E. 1980. Lietuvos pajūrio smėlio akustinės savybės. *Lietuvos TSR aukštųjų mokyklų mokslo darbai. Geografija*. 16. 88–97 (1 pav., 1 lent.).
44. Vodzinskas E. 1980. Geologų kalbos klausimai. *Geografinis metraštis*. 18. P. 203.
45. Narbutas V., Vodzinskas E. 1981. Litologija ir geochemija. *Lietuvos TSR geologijos istorija*. Vilnius. 101–108.
46. Stankevičius V. J., Bagužis A. A., Narbutas V. V., Vodzinskas E. V., Šveistys S. J. 1981. Instrukcija po primeneniju i krepleniju dolomitovyh oblicovočnych plit k stenam. RSN 80–81 Gosstroj LitSSR. Vilnius. 14 s. (rusų k.)
47. Vodzinskas E. V. 1981. Proslojki glinistogo veščestva v dolomitach stipinajskoj svity i ich praktičeskoe značeniye. *Dostiženija i zadači issledovaniy po geologii Litovskoj SSR (Materialy 6-oj naučnoj konferencii geologov Litvy)*. Vilnius. 90–91. (rusų k.)
48. Vodzinskas E. V. 1981. Različije drevnego i sovremennogo karsta v devonskich otloženijach na severe Litvy. *Dostiženija i zadači issledovaniy po geologii Litovskoj SSR (Materialy 6-oj naučnoj konferencii geologov Litvy)*. Vilnius. 27–28. (rusų k.)
49. Vodzinskas E. 1981. Recenzija. (A. Linčius. „Šimtas geologijos mįslių“. Vilnius, 1980) *Geografinis metraštis*. 19. 253–255.
50. Vodzinskas E. V. 1982. O terminach i klassifikacii karbonatnyh i fitokarbonatnyh otloženij golocena. *Problemy izučeniya i ispolzovaniya nemorskich karbonatnyh otloženij dlia chimičeskoj melioracii počv (Tezisy dokladov Permskogo soveščaniya 24–26 marta 1982 g.)*. Permij. 94–95. (rusų k.)
51. Vodzinskas E. 1982. Šiaurės Lietuvos karsto reikšmė dabartiniams reljefui. *Geografinis metraštis*. 20. 168–177 (8 pav.).
52. Vodzinskas E. 1982. Karbonatinių uolienu terminologijos ir klasifikacijos klausimu. *Geografinis metraštis*. 20. 217–221 (1 lent.).
53. Vodzinskas E. 1983. Geologinių objektų apsaugos problemos. *Gamtos apsaugos įstatymų realizavimo efektyvumas*. Vilnius, Lietuvos TSR MA. 101–104.
54. Narbutas V., Vodzinskas E. 1983. Šiaurės Lietuvos karstinio regiono vertė ir apsauga. *LTSR geologijos objektai ir jų priežiūra*. Vilnius, Lietuvos gamtos aps. dr-ja. 29–33.
55. Vodzinskas E. 1983. Atodangos prie Mūšos ir jų priežiūra. *LTSR geologijos objektai ir jų priežiūra*. Vilnius, Lietuvos gamtos aps. dr-ja. 38–42.
56. Vodzinskas E. 1983. Dolomito ir klinties karjerai Šiaurės Lietuvoje. *LTSR geologijos objektai ir jų priežiūra*. Vilnius, Lietuvos gamtos aps. dr-ja. 46–48.
57. Vodzinskas E. 1983. Mečislovas Martinaitis. *Lietuvos TSR Aukštųjų mokyklų mokslo darbai. Geologija*. 4. 173–175.
58. Vodzinskas E. V. 1984. O klassifikacii glinisto-fitokarbonatnyh golocenovyh otloženij. *Antropogenovyje karbonaty dlia izvestkovaniya kislych počv nečernozemja*. Permij. 21–28. (rusų k.)
59. Vodzinskas E. V. 1984. Neobchodimostj unificirovaniya klassifikacij osadočnyh karbonatnyh porod na osnove ich veščestvennogo sostava (Tezisy dokladov soveščaniya sekcii „Četvertičnyje presnovodnyje karbonaty kalcija, kak syrje dlia izvestkovaniya počv, ich ocenka i ispolzovaniye“). *Integracija nauki i proizvodstva v otrasliach agroprmyšlennyh kompleksov*. Vilnius. 97–98. (rusų k.)

60. Vodzinskas E. V., Laškov E. M., Škadauskienė O. P. 1984. Veščestvennyj sostav porod verchnego ordovika Južnoj i Srednej Pribaltiki (LitNIINTI, 21 10 1984. Nr. 135 Li-D 84). Referat opublikovan v izdanii LitNIINTI v 1984 g. Nr. 3(23). Vilnius. S. 4. (rusų k., deponir.)
61. Gajauskaitė R., Kudaba Č., Vodzinskas E. 1984. Teisinė racionalaus žemės gelmių išteklių naudojimo ir apsaugos reglamentacija. Vilnius, Lietuvos TSR aukšt. ir special. vidur. mokslo ministerija, Lietuvos TSR liaudies ūkio specialistų tobulinimosi in-tas. 44 p.
62. Vodzinskas E. V. 1985. Problemy racionalnogo ispolzovaniya dolomitov Litvy. *Osadočnyje poleznyje iskopaemyje Pribaltiki i ich racionalnoe ispolzovaniye*. Ryga. 112–116. (rusų k.)
63. Vodzinskas E. 1985. Principy klassificirovaniya osadočnyh porod po veščestvennomu sostavu. *Geologičeskije issledovaniya i izučeniye mineralno-syrjevoj bazy Litovskoj SSR (Materialy 7-oj naučnoj konferencii geologov Litvy)*. Vilnius. 113–115. (rusų k.)
64. Vodzinskas E. V. 1986. Opyt racionalnogo ispolzovaniya dolomitov v narodnom choziajstve Litovskoj SSR. *Geol. metody poiskov i razvedki m-nij nemetal. polezn. iskopaemych. Otčet. proizv. opyt. Ekspress-informacija (VNII ekon. miner. syrja i geologorazved. rabot)*. Vyp. 2. VIEMS, 1–10. (rusų k.)
65. Vodzinskas E. 1988. J. Dalinkevičiaus sukurti lietuviški geologijos terminai. *Lietuvos TSR aukštųjų mokyklų mokslo darbų rinkinys. Geologija*. 9. 148–158.
66. Vodzinskas E. 1989. Jaunųjų geologų būrelio programa ir patarimai vadovui. Metodinės rekomendacijos. Vilnius, Respublikinė jaunųjų turistų stotis. 109 p.
67. Vodzinskas E. 1989–1990. Lietuvos jaunųjų geologų sąjūdžio penkmetis. *Geografijos metraštis*. 25–26. 302–305.
68. Narbutas V., Vodzinskas E. 1991. Petrašiūnų dolomito karjeras. *Geologinės ekskursijos vadovas*. Septintasis Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas. Geologijos sekcija. Vilnius. 20–23 (lietuvių k.) ir 57–59 (anglų k.).
69. Vodzinskas E. 1991. Viršutinio devono karbonatinių ir sulfatinių uolienu hipergeniniai pakitimai Šiaurės Lietuvoje. *Geografijos metraštis*. 27. 192–197.
70. Vodzinskas E. 1991. Geografų draugijos geologai. *Geografijos metraštis*. 27. 211–215.
71. Kazragis A., Vodzinskas E. 1993. Statybinių medžiagų technologija. *III tarptautinės konferencija „Naujos statybinės medžiagos, konstrukcijos ir technologija statyboje“*. Vilnius. 425–429.
72. Vodzinskas E. 1998. Abromiškių apylinkių kraštovaizdžio kaita. *Geologijos akiračiai*. 1(29). 73–75.